

ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ

Πρώτες εντυπώσεις και σχόλια από βιβλία που απασχολούν ή πρόκειται να απασχολήσουν την επικαιρότητα

THE ΧΡΥΣΑΣ
ΕΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η σημαντική Δανέζα συγγραφέας Τόββε Ντιτλέουσεν (1917-1976) εμφανίστηκε στα Γράμματα το 1939, όταν εξέδωσε την ποιητική συλλογή *Η ψυχή του κοριτσιού*, και έκτοτε η παρουσία της ήταν έντονη καθώς εξέδιδε συχνά τα έργα της, που ήταν μυθιστορήματα, διηγήματα, ποιητικές συλλογές και δοκίμια, ενώ αρθρογραφούσε και σε μεγάλες εφημερίδες.

Στο έργο της, το πεζογραφικό αλλά και το ποιητικό, είναι εμφανής η εξομολογητική στάση, όπως και η τόλμη της να αναφερθεί στον προσωπικό της αγώνα κατά των ψυχολογικών προβλημάτων που την ταλαιπωρούσαν και την οδήγησαν εντέλει στον θάνατο – αυτοκτόνησε το 1976 –, αλλά και σε ό,τι είχε συγκρατήσει η μνήμη από την παραμονή της σε διάφορες ψυχιατρικές κλινικές.

Στην *Τριλογία της Κοπεγχάγης* – Παιδική ηλικία, Νιάτα, Εξάρτηση – ξετυλίγονται προσωπικές και οικογενειακές στιγμές, η συγγραφέας αυτοβιογραφείται με τρόπο, ωστόσο, μυθιστορηματικό και καθόλου ημερολογιακό ή σαν να συνθέτει απλά και στεγνά προσωπικά γεγονότα που τη σημάδεψαν, χαρακτηριστικό που την κάνει να διαφέρει από συγγραφείς όπως η Ανί Ερνό (τα έργα της κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Μεταίχμιο).

Η Τόββε, η ηρωίδα της, ζει με την οικογένειά της φτωχικά, σε μια εργατική περιοχή της Κοπεγχάγης, από όπου προσπαθεί να γνωρίσει τον κόσμο, να κατακτήσει την ευτυχία είτε γράφοντας ποιήματα είτε αναπτύσσοντας τις σχέσεις της με τους άλλους. Ευαίσθητη και διαφορετική από τα άτομα της οικογένειάς της και της γειτονιάς, παρατηρεί το ελάχιστο και το μέγιστο και αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο όσα την εντυπωσιάζουν και την επηρεάζουν συναισθηματικά, ενώ αποστασιοποιείται από τα πράγματα τα οποία παραθέτει με τρόπο ώστε το προσωπικό να μετατρέπεται σε συλλογικό, το πραγματικό πρόσωπο να μεταβάλλεται σε μυθιστορηματικό, το ατομικό σε συλλογικό.

Το κορίτσι, που μεγαλώνει μέσα σε ένα περιορισμένο από κάθε άποψη περιβάλλον, αναζητεί την ουσία των πραγμάτων και των σχέσεων, γοητεύεται από τις λέξεις, αλλά περισσότερο την κινητοποιεί ό,τι υπάρχει πίσω από αυτές, η ιδέα ή η αντίληψη, και υποφέρει όταν οι συνθήκες και οι άλλοι της στερούν τα αυτονόητα, την ελευθερία,

τις προσωπικές της επιδιώξεις και την αποδοχή. Οι μικρές καθημερινές νίκες, οι προσπάθειες να κατακτηθεί το προσδοκώμενο δημιουργούν ευφορία και αυτοπεποίθηση, ωστόσο τα συνεχί και επίμονα ψυχολογικά προβλήματα επιφέρουν δυσκολίες και αστοχίες στις αποφάσεις και τις επιλογές, οι οποίες την οδηγούν σε οριακές καταστάσεις, σε εγκλεισμούς στις ψυχιατρικές κλινικές και στην καταφυγή σε ολέθριες εξαρτήσεις.

Οι περιγραφές είναι κατάλληλα επεξεργασμένες και σύνθετες, καθώς απορρέουν από την ώριμη των εσωτερικών διεργασιών και των εξωτερικών ερεθισμάτων ώστε αυτές να μην αποτελούν μια απλή καταγραφή μικρών και μεγάλων ή παράδοξων στιγμών, αλλά να εντάσσονται στην εποχή, στο κοινωνικό τοπίο με τις όποιες διαστάσεις του, χωρίς όμως να παρεκκλίνουν σε κοινωνιολογικού τύπου αναλύσεις και συμπεράσματα, που θα καθόδηγούσαν τη στάση του αναγνώστη. Η ακριβής και όχι ωραιοποιημένη απεικόνιση, εξάλλου, των κοινωνικών συνθηκών και ανακατατάξεων στη Δανία, κατά την περίοδο των αρχών και των μέσων του 20ού αιώνα, αναδεικνύει την πορεία και την εξέλιξη αυτής της χώρας που μεταμορφωνόταν, και χάρη στο εμπόριο αλλά και την τεχνολογική και θεσμική της ανάπτυξη, σε βιομηχανική από αγροτική ήδη από τον 19ο αιώνα, με έμφαση στις πολιτικές, θρησκευτικές και κοινωνικές αντιφάσεις. Η θέση της γυναίκας, η επίδραση των προκαταλήψεων, η φτώχεια και το πρόβλημα του αλκοολισμού ή των διαφόρων άλλων εξαρτήσεων, καθώς και η αντιμετώπιση των ατόμων

Tove Ditlevsen
**Η ΤΡΙΑΛΟΓΙΑ ΤΗΣ
ΚΟΠΕΓΧΑΓΗΣ**

(Παιδική ηλικία, Νιάτα, Εξάρτηση)
Μτφ. από τα αγγλικά
Κατερίνα Σχινά,
Εκδ. Πατάκης 2023
Σελ. 480
Τιμή: 20 ευρώ

με ψυχική ασθένεια είναι μερικά ακόμα θέματα που παρουσιάζονται με τόλμη και ειλικρίνεια σ' αυτό το μυθιστόρημα. Οι περιγραφές διαθέτουν ακρίβεια και δίνουν την εντύπωση, μερικές φορές, ότι έχουν γραφεί από κάποιον ο οποίος απλώς παρατηρεί και βρίσκεται σε απόσταση από τα γεγονότα, στοιχείο το οποίο σε καμία περίπτωση δεν στερεί το χαρακτηριστικό της ενουσιαισθησίας από την αφηγήτρια.

Η *Τριλογία της Κοπεγχάγης* είναι ένα μυθιστόρημα που ξεδιπλώνει τις σκιώδεις πλευρές και τους δαίμονες της ύπαρξης, αλλά επίσης ένα έργο που απεικονίζει, χωρίς τη χρήση των διαφόρων κοινοτοπιών και απόλυτων θέσεων, τη δανέζικη κοινωνία, κάτι που συναντάται και στο μυθιστόρημα του Χένρικ Ποντόπινταν (1857-1943, Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας 1917), *Ενας ευτυχισμένος άνθρωπος* (Λέμβος 2023).

Η μετάφραση, που έγινε από τα αγγλικά, είναι πολύ καλή.